

# Tallinna POLÜTEHNIK



Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direktsiooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 12 (173) Teisipäeval, 31. mail 1955. a. VII aastakäik

## Lõpetame õppeaasta edukalt

Meie tähtsaim ülesanne on edukalt lõpetada õppeaasta. Selleks, et tulla toime kõikide ülesannetega, mis on seotud õppeaasta eduka lõpetamisega on vaja õigeaegselt täita kõik laboratoorsed ja kodused ülesanded, õiendada kõik arvestused ettenähtud tähtaegadel enne eksamisesseiooni algust ja sooritada kõik eksamid edukalt.

Eksamite ja arvestuste sooritamine peab toimuma kõigiti organiseeritult kõrgel ideelis-poliitilisel ja õppe-teaduslikul tasemel. Nende ülesannete edukas täitmine nõuab üliõpilastelt kogu jõu ja kõigi võimaluste rakendamist. Tuleb töötada maksimaalse energiaga, et tulla toime kõikide ülesannetega, mida nõuab meilt nõukogude ühiskond.

Vanematel kursustel, kes peale teoreetilise õppetöö lõpetamist suunduvad tööstuspraktikale, on eksamisesseioon juba täies hoos. Suuremal osal IV kursuse üliõpilastest on juba eksamisesseioon lõpetatud. Nendeksamite tulemused näitavad, et rõhuv enamus üliõpilastest on teinud õppeaasta vältel tõsist tööd. Suurem osa IV kursuse üliõpilastest on sooritanud kõik eksamid ainult headele ja väga headele hinnetele. Paljud nendest on õiendanud oma eksamid eeskujulikult, saades väga hea hinnangu kõikides õppeainetes. Eeskujulikult sessiooni lõpetanud üliõpilaste hulgas on Lahti, Liiksaar, Maasikamäe, Pakk ja Okk rühmast MM-81; Bazanov ja Ivanov rühmast MM-85; Laesja ja Oppirühmast IM-61; Lüllemets, Maidre, Mutt, Raid, Rooks, Voore ja Väiljak rühmast K-81; Ambre rühmast K-82; Fomitseva, Kabina ja Nikiforova rühmast K-85; Johannes, Joosti, Kaleviste, Lukk, Matt, Mäe, Tambet, Vaher ja Voore rühmast O-81.

Laevaremonditeaduskonnas on senini sooritatud eksamitel väga häid teadmisi näidanud kõikides õppeainetes üliõpilased: Kauger, Kruus, Leevald ja Jakula rühmast L-104; Kossorukov rühmast L-103; Rabkin rühmast L-102; Kivisepp rühmast L-101 ja teised. Õpperühmades K-81 ja O-81 ei esine üliõpilasi, kelle teadmisi oleks hinnatud mitterahuldavalt. Ka rühmas L-102 ei ole senini esinenud mitterahuldavaid hindedeid.

Kahjuks tuleb märkida, et vanematel kursustel esineb veel üksikuid üliõpilasi, kes ei ole ühes või teises õppeaines omandanud küllaldaselt teadmisi. Analüüsides neid üksikuid nõndanimetatud «ebaõnnestumisi» selgub, et mitterahuldavad hindedeid on saanud need üliõpilased, kes puudulikult võtsid osa õppetööst, tihti puudusid loengutelt ja praktilistelt töödelt, suhtusid lohakalt õppematerjali läbitöötamisse semestri vältel, nagu Povarova ja Maasikamäe rühmast MM-85, Naams rühmast IM-61, Bujanova rühmast K-85 ja mõned teised.

Esimesel ja teisel kursusel algab eksamisesseioon juuni alguses. Nende kursuste üliõpilaste osas on käimas kokkuvõtete tegemine semestri vältel tehtud praktilistest töödelt, seminaridest, koduste ülesannete täitmisest, millele alusel pannakse neile välja arvestused. Nagu üliõpilased nimetavad, toimub «arvestuste sessioon». Arvestused saavad ilma raskusteta kõik need üliõpilased, kes semestri vältel on pidevalt töötanud, esitades tähtajaliselt arvestamisele kuuluva materjali. Kuid vaatamata sagedastele meeldetuletustele on osa üliõpilasi mitte küllaladse hoolega töötanud ajavahemikul, mis lahutab neid talvisest sessioonist. Nende õppetöös esineb veel suuremaid või vähemaid lünki. Kõik need lüngad tulevad viibimata likvideerida. Kuna aga samal ajal toimub plaanikohaselt viimaste praktiliste tööde lõpetamine, siis mitmed üliõpilased sattuvad raskustesse. Neid raskusi peab ületama ainult suure ja pingetööga. Raskustesse sattunud üliõpilased peavad neist kogemustest tegema järeldused oma edasises õppetöös, kasvatama enda iseloomu pidevas töötamises semestri vältel.

Rühmades, kus veel ei ole läbi viidud eksamieelsed õppealased nõupidamised, tulevad need tingimata läbi viia rühma hooldaja ja teiste õppejõudude aktiivsel kaasabil, et lõplikult selgitada, millised küsimused ühes või teises õppeaines vajavad veel sügavamalt kordamist. On vajalik, et õppejõud juhiks üliõpilaste tähelepanu nende kursuste osadele ja küsimustele, millised on eelmistel sessioonidel valmistanud raskusi ja mis moodustavad tähtsama osa kursusest. Kokkuvõtlikult loengutes peab juhtima üliõpilaste tähelepanu just nende kursuste osadele, millele omandamine loob põhjaluse aine õigeks mõistmiseks.

Organiseeritud ja otstarbeka töö- ja ajajaotuse juures ei kujune eksamite edukas sooritamine eriliseks pingutuseks. Kuid kunagi ei või lootma jääda heale juhusele ja kergemale eksamipiletil saamise «õnnele». Raskelt mõistetavat kohta õppeainetes tuleb viibimata selgeks teha. Iga eksamieelset konsultatsiooni peab kasutama selgust nõudvate küsimuste lahendamiseks. Sageli aga üliõpilased on liiga passiivsed nendel konsultatsioonidel. Konsultatsiooni läbiviival õppejõul tuleb aktiveerida üliõpilasi õppeaine põhiprobleemide selgitamiseks ja küsimuste esitamiseks, andes nende kohta põhjalikke seletusi.

Mõned õppeained nagu märksismi-leninismi alused ja poliitiline ökonomia haaravad laialdast kirjanduslikku materjali. Nende õppeainete paremale omandamisele peavad kaasa aitama vastavad kabinetid kirjanduse valikul. Ühiskonnateaduste kabinetides töö peab olema laitmatu kogu eksamisesseiooni vältel. Samuti väga tähtis ülesanne eksamisesseiooni ajal on instituudi raamatukogul. Raamatute väljaandmine ja vastuvõtmine peab toimuma kiirelt, lugemissaalid peavad olema laitmatu korras, ei tohi lubada neis kõnelusi, mis segavad õppimist jne.

Eksamisesseioon on tähtsaim periood instituudi töös. Selle hästi organiseeritud läbiviimine aitab kindlustada edu.

Jõudu tööle seltsimehed!

L. KAALMAN,  
TPI direktori asetäitja õppetöö alal

## Kevadine eksamisesseioon on seljataga

Mai teisel poolel lõppes Keemia-mäeteaduskonna mäeoosakonna neljandal kursusel 1954/55. õppeaasta kevadine eksamisesseioon. Analüüsides eksamite sooritamise käiku võib õpperühma tööga jääda üldkokkuvõttes rahule. Viie eksami jooksul saavutasid üliõpilased 117. eksamihindest 76 «väga head» ja 36 «head». Rahuldavaid hindedeid esines kogu sessiooni vältel ainult 5 ja puudulikud hindedeid puudusid hoopis.

Eriti tõsiselt olid üliõpilased valmistunud eriaineteks eksamiteks. Nii sooritati eksam mäemehaanikas vanemõpetaja sm. Vasuri juures 14 üliõpilase poolt väga hästi ja 10 poolt hästi.

Paremni sooritatud eksamiks kevadisel eksamisesseioonil õpperühmas O-81 oli eksam «Mäetööstuse ettevõtte organiseerimises ja planeerimises» dotsent Aarmanni juures, kus saavutati 19 väga head ja 5 head hinnangut. Õnnestunuks tuleb lugeda ka

eksamit dotsent Kaalmani poolt loetavas ulatuslikus õppeaines «Kasulike kaeviste leiupaikade kaevandamise viisid», kus eksamihindede kujunesid järgmisteks: «väga häid» — 17, «häid» — 6 ja «rahuldavaid» — 1.

Nõrgemini esinesid möödunud eksamisesseioonil üliõpilased Renno ja Ahonen, kes kumbki said rahuldava hinnangu kahel eksamil. Ainult väga hästi vastasid kõigil eksameil üliõpilased: Kaleviste, Tambet, Vaher, Voore, Matt, Mäe, Lukk, Johannes ja Joosti, kes juba aastaid on õppinud eeskujulikult ja võtavad aktiivselt osa ka meie instituudi sisseelu paljudest aladest. Näiteks tunneb meie kollektiiv üliõpilast Johannest kui komsomolitöö tublit aktivisti — juba kolmandat aastat töötab ta ELKNU TPI komitee liikmena kultuurmassilise töö alal. Aktiivselt töötavad aegade «Tallinna Polütehnik» toimetuse liikmetena üliõpilased

Tambet ja Kaleviste, üliõpilaste teadusliku ühingu tööst võtavad pidevalt osa üliõpilased Matt, Voore, Vaher jt. Eelnimetatud seltsimeeste eeskujulikud saavutused õppetöös ja tublid tulemused ühiskondlikus töös kõnelevad sellest, et nad kasutasid õigesti üliõpilastele ja võtavad siit töökohtadele siirdudes kaasa põhjalikud teadmised oma erialal ning oskuse töötada ühiskondlikul rindel organisatorite ja initsiaatoritena.

Peale märgitute väärivad esiletõstmist ka üliõpilaste Mändmet, Leisi, Laretei jt. töötulemused, kes lõpetasid kevadise eksamisesseiooni nelja väga hea ja ühe hea hindega.

Mai lõupäeval sõitsid õpperühma O-81 üliõpilased suvisele tööstuspraktikale Uraalis asuvasse Kizeli ja Stalini nimelisse söetruusti kaevandustesse.

E. KESKULA (O-81)



«Ehitusteaduskonnas õpperühmas E-81 toimus pinnase mehaanika eksam professor L. Jürgensoni juures.

Pildil: üliõpilane Vello Otsmaa, kelle teadmisi hinnati hindega «väga hea», eksamil.

VILJARANNA foto.

### ÕPETÖÖST RÜHMAS E-45

Eksamisesseiooni alguseni on jäänud veel mõned päevad. Semestri jooksul tehtud tööd näitavad kontrollitööd; nende tulemuste põhjal võime ka eksamitulemusi umbes ette ennustada. Mõnest eksamieelsest päevast ei piisa aine põhjalikuks omandamiseks. Kord õpitut peame teadma ka mitmeid aastaid hiljem peale eksamite sooritamist.

Ehitusteaduskonnas on üheks tähtsamaks aineks tugevusõpetus. Kontrollitöö tulemused rühmas E-45 on aga väga halvad — pooltel rühma üliõpilastel on töö alla rahuldava.

Teoreetilises mehaanikas on kahele üliõpilasel mõlemad kontrollitööd arvestamata. Füüsikas on kahele üliõpilasel mõlemad kontrollitööd arvestamata. Rühma suhtumine füüsikasse ja osavõtt loengutest on paranenud võrreldes möödunud semestriga.

Individuaalselt osutub kõige mahajäänumaks üliõpilane Bergmann, H., kellele peale vene keele on kõik kontrollitööd arvestamata. Vaatamata sellele Bergmann ei võta viimasel ajal üldse enam õppetööst osa. Põhjuseta puudumiste arvu poolest on ta esikohal (65 tundi). Teise suurema võlglase A. Talmaa puudumistest langeb suurem osa semestri algusesse, mil Tallmaa sooritas eelmise semestri eksameid.

Hiljuti toimunud tootmisnõupidamisel kritiseeriti rühmas esinevaid puudusi ja otsustati need enne eksameid likvideerida. Mitmed üliõpilased tegid sellest tõsisel järeldused ja on nüüd võlgnevused likvideerinud, kuid paljudel tuleb viimaste eksamieelseste päevade jooksul veel palju tööd teha, et sooritada arvestused õigeaegselt.



Häid teadmisi näitasid poliitilises ökonomias laevaremonditeaduskonnas rühma L-64 üliõpilased.

Pildil: üliõpilane A. Mehikas vanemõpetaja H. Krooni juures eksamit sooritamas.

VILJARANNA foto.

### TPI üliõpilaste tööstuspraktikast

Nõukogudema kõrge mad õppeasutised lõpetavad eeltööd üliõpilaste suunamiseks tööstuspraktikale. Sajad tuhanded üliõpilased sõidavad tööstusrajoonidesse ja ehitusplatsidele, et täiendada oma teadmisi ja omandada oskusi iseseisvaks praktiliseks tööks. Tööstuspraktika osutub üheks tähtsamaks ja põhiliseks koostisosaks kõrgemate koolide õppetöös.

Seepärast on õigeaegselt ja põhjalikul ettevalmistamisel üliõpilaste suunamiseks tööstuspraktikale ülisuur tähtsus. Tähtis on, et üliõpilased saaksid võimalikult aktiivselt lülitatud tööstusettevõtte kollektiivi töösse, võtaksid osa mitte pealtvaatajatena, vaid tegelike töötajatena kõikidest töö ja ühiskondlikest üritustest. Üliõpilastel peab olema algatusvõime, head töötahet, nad peavad, tundes teoreetiliselt õigeid töövõtteid ja ühe ning teise tööstusharu töö tehnoloogilisi protsesse, oskama kriitiliselt suhtuda antud kohal ja ajal tööde teostamise viisidesse ning omaist poolt esinema ratsionaliseerimisettepanekutega, kui see osutub vajalikuks. See kõik peab aga toimuma juhendaja ja kontrolli all, tema igapäevase tegevuse tagajärjena üliõpilaste konsulteerimisel, suunamisel ja õpetamisel.

Seepärast on oluline, et üliõpilaste tööstuspraktika juhendaja — õppejõud viibiks ise pidevalt töökohal ja omaks suuri töökogemusi antud töö alal. On see nii, siis oskab ta õpetada üliõpilasi käima töökohal «silmaid lahti» ja tähelepanema kõike, mis toimub tehases või ehitusplatsil. Kahjuks ei ole see aga igakord nii! TPI üliõpilaste tööstuspraktika juhendamisel on esinenud juhtumaid, kus üks õppejõud (ehitustööde teostamise kateeder) juhendab üheaegselt mitut erinevatess linnalesse paigutatud üliõpilaste rühma. Sel juhul on üliõpilased jäänud ehitusplatsidel vaid vaatleja-te ossa.

Tähtis on aga korraldada üliõpilaste tööd nii, et nad oleksid lülitatud tööprotsessi tegelike töötajatena ja seejuures töötaksid võimalikult palgalistel kohtadel. On töö korraldatud nii, siis viibib üliõpilane huviküllaselt kaheksa tundi töökohal. Olles aga vaid «pealtvaataja» osas, kaob viimasel huvil töö vastu ja tööpäevad jäävad puudulikult täide-tuks.

On tarvilik, et üliõpilastele — praktikantidele korraldatakse praktika ajal vastavaid ekskursioone. Nii on seda suurema põhjalikkusega ette võetud hüdrotehnikaharu üliõpilastega, kes sõitsid pikki Moskva ja Volga — Doni kanalaid. Kasu sellest oli väga suur — üliõpilased tutvusid laevaliiklusega jõgedel, lüüside ehitusega ja hüdroelektrijaamade ehitustööde kälguga gigantsetel hüdrotehnilistel ehitustel. Käesoleval aastal seda võimalust aga ei ole. Jääks soovida, et TPI direktsioon taastaks endise võimaluse tööstuspraktikal viibivatele üliõpilastele korraldada nii vajalikke ja õppetööl kasulikke ekskursioone.

R. AMBROS

# Nõukogude sportlase moraalne pale

Kehakultuur ja sport on NSV Liidus saanud kõige laiemate rahvahulka armastatavaks tegevusalaks. See on saanud võimalikuks tänu Suurele Sotsialistlikule Oktoobrirevolutsioonile, mis põhjalikult muutis ühiskonna materiaalse elu tingimusi, likvideeris olukorra, kus üks inimene eksploateerib teist, kaotas ära eraomandi.

Nõukogude valitsus kulutab igal aastal suuri summasid rahva tervishoiule ja kehakultuurile. Meie maa linnades, küldes, töölisasulades rajatakse uusi staadione, spordiväljakuid ja muid spordiehitisi. Terve kehakultuuri süsteem meie maal on tihedalt seotud rahvamajanduse ja kultuurielu ülesehituse ülesannetega, nõukogude ühiskonna poliitilise eluga ja kommunistliku kasvatussega.

Nõukogude sportlase moraalne pale kujuneb välja terve kommunistliku kasvatussüsteemi, sotsialistliku töö ja sportliku treeningu ning tegevuse kaasabil. Kehalise kasvatus, sportliku treeningu protsessis mitte ainult ei arene nõukogude inimeste mitmekülgsed kehalised omadused, oskused, vilumused, vaid kujuneb ka nende moraalne pale. Nendest saavad aktiivsed kommunistliku ühiskonna ülesehitajad, sotsialistliku kodumaa kaitsjad. Nõukogude sportlasele on iseloomulik sotsialistlik suhtumine töösse, ühiskondlikku omandisse, inimestesse, kõrge ideelisus, internatsionalism, nõukogude patriotism,

kollektivism, ausus ja õiglus, distsiplineeritus ja tagasihoidlikkus, novaatorlus ja halastamatus kõikide igandite vastu, õige suhtumine kriitikasse ja enesekriitikasse, heroism töös, visadus ja püsivus eesmärgile jõudmisel.

Nõukogude sportlased samuvad tootmistöö ja põllumajanduse esirinnas. Nõukogude sportlased seisavad rahu eest võitlejate eestmestades ridades. Nemaad kui oma kodumaa patrioodeid hoiavad kõrgel nõukogude lippu rahvusvahelistel võistlustel välismaal, samuti võistlustel oma kodumaal. Nõukogude sportlased kirjutavad kuldsete tähtedega maailma spordi ajalukku oma suurepäraseid võitlusi, mis järjekordselt näitab nõukogude spordi üleolekut kodanlikust spordist, sotsialistliku korra üleolekut kapitalistlikust. Nõukogude sportlased on alati demonstreerinud kõrgeid huimaansuse eeskujusid ja südamlitku sõprust teiste maade sportlastega nii igapäevases elus kui sportlikus võistluses.

Paljud rekordiomaniikud ja meistersportlased õpivad NSV Liidu kõrgemates õppeasutustes ja tulevad oma tööga hästi toime. Näiteks vabamaadluse maailma-meister V. Balakadze. Tema õpib edukalt Tbilisi Riikliku Ülikooli ajalooeaduskonnas IV kursusel. ENSV tšempion ja rekordiomaniik vasaraheitmisel Valentin Sepp lõpetas edukalt Eesti Põllumajanduse Akadeemia, jätkab samas õpinguid aspirantuuris. Huvitav on ka märkida, et 1953. aastal Tal-

linna Polütehnilises Instituudis saadud statistilised andmed näitavad, et eksamite sessioonil oli instituudi sportlaste keskmine hinne märksa kõrgem kui terve instituudi keskmine. 1954/55. a. talvisel eksamisessioonil 36 sportlast sooritas kõik eksamid hindole «väga hea».

Nõukogude inimese moraalne pale kõige kõrgem ja väärtuslikum joon on nõukogude patriotism. Väga palju näiteid võib tuua Suurest Isamaasõjast, kus koos nõukogude rahvaga tegid läbi karmi katsumuse ka nõukogude sportlased. Nõukogude Liidu kangeline maratoni jooksa N. Kopõlov, võimleja G. Baklanov, suusataja L. Kulakova, usutaja Kaptšinski, poksija N. Stein, tõstja N. Satov ja paljud teised on Nõukogude valitsuse poolt autastatud ordenite ja medalitega. Meie sportlane, kui ta esindab mingisugusel rahvusvahelisel võistlusel NSV Liitu, on eelkõige oma kodumaa kodanik. Sellepärast ka tema esinemisel pole esikohal mitte isiklikud huvid, vaid terve kodumaa, spordivõistkonna huvid. Sellepärast on ka nõukogude sportlastele iseloomulik mürdmatu võidutahe. Tihti saavutatakse võit otse võimatuna nävast olukorrast.

NSVL teeneline meistersportlane Johannes Kotkas esines ühel Euroopa esivõistlustel maadluses. Juba esimesel maadlusmatšil juhtus temal roide murre. Kuid maadlejale tähendas see, et tuleb loobuda edasivõistlemisest. Kuid

J. Kotkas leidis endas võidutaht, ta seljatas kõik ülejäänud maadlajad. Alles võistluste lõpul saadi teada tema vigastusest. Küsiti, miks ta kohe ei katkestanud võistlemist? «Ma kaitsesin oma Suure Kodumaa au!» vastas Kotkas.

Nõukogude sportlaste vahel vallitseb alati sõprus ja seltsimehikkus. Endine NSVL absoluutne tšempion poksis, teeneline meistersportlane V. Mihaõlov oli pikemat aega oma võitja NSVL absoluutse tšempioni teenelise meistersportlase N. Koroljovi treeneriks. Maailma rekordiomaniikud tõstmises M. Rapoport ja A. Zižin treenivad koos, kord üks sooritab harjutusi, teine parandab vigu, hiljem haarab tõstekangi teine ning esimene on treeneriks. Endine NSVL rekordiomaniik N. Karakulov treenis oma kõige kardetavam konkurenti N. Suhharevi nii hästi, et viimane purustas oma õpetaja rekordi, mille üle mõlemad tundsid suurt rõõmu. Taolisi näiteid võib tuua meie sportlaste hulgast väga palju.

Kui me vaatame sportlaste elu, nende moraalil kapitalistlikes maades, siis näeme suurt kontrasti. Manduv kodanlik kultuur lämmatab inimesi hingeliselt, füüsiliselt ja moraalselt. Kodanliku kultuuri ülesandeks on juhtida inimeste tähelepanu kõrvale klavissivõistlusest. Selle ülesande lahendamiseks kasutab kodanlus kõiki võimalikke vahendeid, selle hulgas ka sporti.

Kapitali maades ongi spordi eesmärgiks «julgete mõrvarite» kasvamine, s. o. nitsuguste inimeste kasvamine, kes on valmis tappa, rüüstama, hävitama. USA-s on paljude teiste spordialade kõrval muutunud poks üheks poolt businessi allikaks, teiselt poolt laostumise vahendiks. Poksivõistlus ohvriteta, vigastusteta, vereta on kodanlike sporditegelaste arvates laste mäng, millele pole mõtet aega raisata. Nõuded — lüüa surnuks, lüüa veriseks — ei ole maksvad mitte ainult poksi kohta, vaid esineb väga tihti ka mitmesugustel teistel spordialadel.

1951. a. Brasiilia hambaarstide ühing võttis vastu otsuse organiseerida igal aastal jalgpalli turniir hõbekarikale. Kas sellepärast, et arste hakkas huvitama jalgpall? Ei. Tõenäoline põhjus on 1951. a. jalgpalli hooajal Brasiilias löödi välja 733 hambaarsti.

Sportlase kasvatamisel omab tähtsa koha treener, kes mitte ükski ei õpeta sporditehnikat, ei vii läbi tunde, vaid ka kasvatab sportlasi. Igale treenerile on teada nõukogude pedagoogika printsiip — «Õpeta — kasvata!» Selleks, et nõukogude sportlased saavutaksid veelgi hillgavamaid võite, tuleb sellest printsiibist kinni pidada. Siis annab kehaline kasvatus oma täisväärtusliku osa kommunistlikule kasvatussele.

H. ERM

## Jalgratastel ümber Eesti NSV

Paljud meist on viibinud Eesti NSV kaunites paikades.

Kes ei oleks kuulnud Lõuna-Eesti kummitest maastikust, Rõuge kaunistest orgudest ja järvedest, Peipsi avarusest, Pihajärve maalilisest ümbrusest, Nelijärve loodusest, Alutaguse suurtest metsadest. Kõik see kutsub matkama.

Ka meie, rühma 0-41 üliõpilased tahtsime suvepuhkuse veeta võimalikult huvitavalt. Juba talvel arutasime rühmas seda küsimust ja otsustasime korraldada suvevaheajal jalgrattamatka ümber Eesti NSV.

30. juulil olid kõik sõiduks valmis. Meie matkagrupp koosnes 6. üliõpilasest: Uno Printsman, Kaljula Laas, Aleksander Sorok, Uno Utt, Uno Kruusmaa ja Enn Jaanus.

Maršruut oli järgmine: Tallinn —Paide—Türi—Võhma—Viljandi—Kõpu—Tõrva—Valga—Mõniste—Võru—Haanja—Petseri—Võõbus—Räpina—Tartu—Järva-Jaani—Nelijärve—Tallinn.

Matka esimesel päeval osutus ilm ilusaks ja sõit tuule toetusel kergeks. Algul oli maastik meile kõigile väga tuttav. Põllud vaheldusid metsadega ja heinamaadega. Väikeste peatustega jõudsime õhtuks läbida 89 km. See oli ette-kavatsetust pisut rohkem. Tuju oli kõigil suurepärase, sest päev oli möödunud ilma vahejuhtumiteta.

Esimese matkaöö veetsime ojaäärises talus, kus juba enne meid olid peatunud matkajad naaber-vabariigist — Lätist.

Hommikul sõime omapäitüd vähki ja jätkasime sõitu. Küllastasime Paide lossivaremeid. Paide loss ehitati 1263. aastal. Kunagi levisid sakslased sellest lossist oma võimu üle kogu maa. Samuti oli loss Jüriöö ülestõusu ajal tähtsamaks rüütlite tugipunktiks. Paidest sõitsime Türi ja sealt peale lähikest peatus Võhma, kus tutvusime või- ja vorstitõus-tusega.

Järgmisel päeval alustasime sõitu juba koos päikesetõusuga. Oli veel natuke vilu, kuid selle eest täiesti vaikne ja rattad jooksid suurepäraselt. Olustvere lähedal muutub tasane maapind moreenmaastikuks, moodustades lõunapool kauneid oose. Üha tihedamini tuli teha peatusi, et nautida kaunist loodust ja jäädvustada seda fotokaameraga.

Maantee lähedal asub ka kuulus Paala lahinguväli, kus 1217. a. langes Lembitu ja purustati tema malev.

Hommikul kell 9.00 jõudsime Viljandi. Küllastasime lossimäge, rippuvat silda, linnamuuseumi ja sõitsime paadiga järvel, kust avanes kaunis vaade linnale ja XIV sajandist pärinevatele lossi varemeile.

Peale lõunat jätkasime sõitu Kõpu suunas. Varsti peale Viljandit laskub maantee järsult orgu. Sellisest langusest oleks tahtnud veelgi alla sõita! Veel mitmeid kauneid paiku, unustamatuid vaateid ja olimegi Kõpus.

Terve öö sadas tugevat vihma, mis muutis tee poriseks. Sõitsime edasi alles keskpäeval. Võideldes tugeva, otse sõidusuunast puhuva tuule ja hooi sadava vihmaga, jõudsime alles hilisõhtuks Tõrva.

oli taas ilus ja tuul soodne. Ruttaga aga ei tahtnudki, sest kohad olid selleks liiga kaunid, et meist ainult mööda kihutada.

Võrru jõudes küllastasime Eesti rahvuseepose „Kalevipoja“ koostaja Fr. R. Kreutzwaldi muuseumi, kus nägime palju huvitavat lauluisa elust ja loomingust.

Veel samal päeval jätkasime sõitu Eesti NSV kõrgemale mäele — Suurele Munamäele. Järjest raskemaks muutus sõit — üha rohkem tõuse ja vähem langusi. Siin on üks Eesti NSV kauneimaid kohti. Kuplite vahele on paisatud palju väikesi järvi, milledest üks on kaunis kui teine.

Jõudsime Vällamäeni, mis tõuseb 277 m üle merepinna. Meist

Üõbisime teeäärises kolhoosis, jätkasime sõitu mööda lausikumaks muutuvat maastikku Vast-seliinasse.

Keskpäeval ületasime Eesti NSV piiri ja varsti olime Petseri. Petseri on väga omapärane linn. Ta on tekkinud seoses kloostrirajamisega XV sajandil. Linnas keskel asetseb turuplats, kuhu suubub enamik tänavaid. Juba õige ammust ajast on Petseri olnud suureks kaubanduslikuks keskuseks.

Petseri kloostris avanes meile uudne maailm. Siin on lumivalged Pihkva, Moskva ja Kreeka-Rooma stiilis ehitatud värviliste tornikuplitega kirikud, õues kasvavad igivanad puud.

Petserist jätkasime oma matka Rāpina. Teel peatusime Võõbus ja tutvusime Berezja kalurikülaga, mis asub Pihkva järve ääres. Üõbisime Rāpinas.

Järgmisel päeval sõitsime edasi Tartu sihis. Peatusime Abjas. Luunja juures ületasime Emajõe parvega.

Õlime jõudnud juba ülikoolilinnas Tartu. Küllastasime Toome-mäge, tähetorni, botanikaeda, Tamme staadioni ja teisi Tartu tähtsamaid kultuurilisi ja arhitektuurilisi vaatamisväärsusi.

Algas juba 9. matkapäev, kuid keegi ei tundnud veel väsimust ja rattad olid täiesti korras. Rõõmsas meeleolus jõudsime Saadjärvele, kus tegime peatuse ja püüdsime vähki. Õhtuks jõudsime Piibeale.

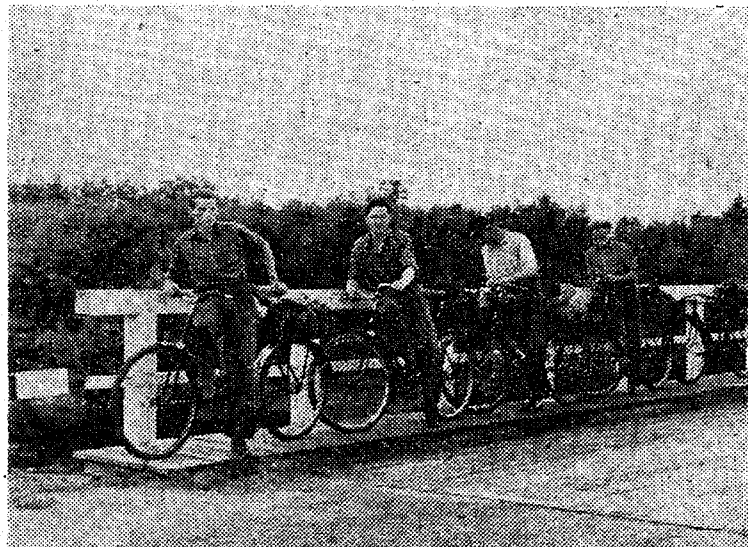
Jätkates sõitu järgmisel päeval, jõudsime Järva-Jaani ja peale väikest puhkust suundusime Tallinna sihis. Õhtul süütasime juba Nelijärve metsa all lõkke ja püüdsime järvest kalu. Oli kaunis õhtu, ainult sääskede poolest oli ümbrus tillikalt rikas.

Veetsime ka järgmise päeva hommikupooliku Nelijärvel. Käitsime järves ujumas, paadiga sõitmas ja ümbruskonnas matkamas.

Teine pool päevast möödus kiiretempolises sõidus. Kõigi ühine soov oli: jõuda õhtuks Tallinna. Ja lõpuks hakkasidki paistma tuttavat Tallinna vabrikute korstnad. Veel mõni minut ja olimegi juba Tallinnas tänavatel.

Võisime lugeda oma 11 päeva kestnud jalgrattamatka lõppe-nuks. Matk tugevdas veelgi omavahelist sõprust ja laiendas meie teadmisi kodumaast. Lahkudes otsustasime, et järgmisel suvel korraldame kindlasti uue, veelgi huvitavama matka.

E. JAANUS (0-41)



Möödunud aastal võitis ajalehe «Tallinna Polütehnik» poolt välja pandud rändkarika õpperühma 0-41 matkagrupp.

Pildil: matkargrupi liikmed E. Jaanus, A. Sorok, U. Printsman ja K. Laas Kõpu sillal.

SOROKI foto.

Viieendat matkapäeva alustasime nõrga vastutuulega. Lõunaks jõudsime Valka. Linn, mis sai Suure Isamaasõja ajal tugevasti kannatada on nüüd kaunis kui enne. Siia on ehitatud ka üks Nõukogude Liidu suuremaid loomastõõda tehaseid, mis varustab peale Eesti NSV oma toodetega veel naaberriikide. Käisime ka Läti NSV-le kuuluvas linnaosas — Valkas.

Valgast jätkus sõit mööda tüüpilist Lõuna-Eesti maastikku. Peatudes vestlesime kohalike elanikega. Tihti tegi meile raskusi Lõuna-Eesti murde mõistmine.

Õmaja leidsime „Sangari“ kolhoosist Mõniste lähedal. Hommikul korrasime rattaid. Ilm

polnud keegi enne siin matkannud ja arvasime, et olime jõudnud Suurele Munamäele. Eksimine oli ka kerge, sest Vällamägi on suhteliselt kõrgeim mägi Eesti NSV-s.

Veel 2 km sõitu ja me olimegi Haanja asunduses. Suurele Munamäele läksime jalgsi. Ronisime mäe otsas oleva torni tippu. Siin võisime reeperilt lugeda, et olime 342,7 m kõrgusel merepinnast. Kauguses paistis Võru, ümber-ringi aga järved ja mäed. Ilus oli vaadata loojuvat päikest.

Vastu õhtul suundusime Vast-seliina poole. Vändata polnud vaja, sest rattad veeresid allamäge iseenesest. Ka pidureid me ei kasutanud kuigi tee oli kurveline ja kohati liivane.

## Tulevased üliõpilased küllastasid Tallinna Polütehnilist Instituuti

Seoses eelseisva uute üliõpilaste vastuvõetuga korraldati TPI-s kohtumisõhtu Tallinna keskkoolide lõpetajatele üliõpilaste ja õppejõududega laupäeval, 14. mail ning «lahtiste uste päevad» 16. ja 17. mail.

Tänavu, kus esmakordselt kohtumisõhtu toimus TPI oma ruumes, suutis meie suur auditoorium vaevu mahutada tehnilistest erialadest huvitatud noori.

Pärast TPI ametiühingu komitee esimehe dots. K. Olliku avasõna andsid oma sõnavõttudes ülevaate edasiõppimise võimaluste, vastuvõtu tingimuste ja TPI erialade kohta direktori asetäitja õppetöö alal dots. L. Kaalman ja kõigi teaduskondade esindajad: dekaan dots. P. Murel, prof. L. Jürgenson jt.

Sõnavõttudega esinesid veel TPI kommunistlike noorte algorganisatsiooni sekretär sm. A. Tükk, ametiühingu kultuurmassilise töö komisjoni esimees van. õpetaja H. Kroon ja TPI Spordiklubi tööst van. õpetaja A. Lanus.

Kohtumisõhtu teises osas andsid kontserdi TPI kunstilise ise-

tegevuse paremad kollektiivid ja solistid: naiskoor, meeskoor, keemia-mäeteaduskonna naisvokaalansambel, vene üliõpilaste rahvantsurühm, laulusolist V. Männik, ksilofoni solist M. Kutser jt. Kohtumisõhtul ja «lahtiste uste päevadel» viibis TPI-s üle tuhande Tallinna keskkooli lõpetaja. Peale Tallinna keskkoolide küllastas TPI-d «lahtiste uste päevadel» Kehra keskkooli lõpuklass. Juba aprillil kuul olid TPI-s külas Viljandi I keskkooli 50 abiturienti ja Võru Tehnikumi lõpetajad. Suuremal arvul on oodata väljastpoolt Tallinna asuvate keskkoolide ekskursioone juunis, pärast keskkoolide lõpueksamaid.

A. LUIGE,

TPI uute üliõpilaste vastuvõtu alakomisjoni esimees

## TOIMETUSE KOLLEEGIUM:

A. Lebbin (toimetaja)  
D. Kanošin (toimetaja asetäitja)  
Laksberg, Paal, Hallik, Maine, Annus, Pärn, Pello, Lannus, Sandrak, Tambet ja Viljarand.